

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyilttér poltsora 50 fillér.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lapnyelődőse:
STRAUSZ SANDOR.

A főispán installációja.

A vármegye belételeiben oly fontos jelentőséggel bíró aktus megtörtént. Folyó hó 15-én installálták dr. Balás Bélát, az új főispánt.

Két évi interregnum után ült be e napon az új főispán Zalavármegye székébe, hogy a vármegye kormányzásának a gyepőlőt kezébe vegye.

A hosszú interregnum már szinte hogy vágyat ébresztett a vármegye közönségében a főispáni szék betöltésére. S amikor a kinevezés megtörtént s a főispáni előleges megnyilatkozásokból meggyőződést szerezhetett a vármegye közönsége, hogy akit Öfelsége a király a vármegye élére állított, a béke jegyében jön le közenk s a partekinteken fölülemelkedve tisztára a vármegye kormányzását tekinthet magasztos hivatásának első feladatát: a várakozást lelkesedés és bizalom váltotta fel, melyet a főispáni beiktatás teljes mértékben igazolt.

S ezi a lelkesedést okozta Balás Béla dr. tartalmas beköszönője, melyet az installáció alkalmával elmondott. A mozaikok, melyekből a program kialakult, káprázatok voltak. A főispán minden egyes kijelentése az őszinte törekvést árulta el: a vármegyében az egészséges, gyors és pontos közigazgatás megteremtésével együtt járó békét fenntartani, az önkormányzatot az egységes nemzeti állam érdekében szolgálatában felhasználni s az önkormányzatot az egységes állam közli kapcsolatát a magyar haza érdekében megszilárdítani.

Kell e ennel szebb program? S fokozza ezek értékét a főispánnak az a kijelentése, hogy ezek szolgálatában merül ki főispáni hivatása s minden szavának, minden tetteinek alapja az egységes nemzeti állam érdeke lesz.

Mi, akik itt a határszélen az egységes nemzeti állam kiegészésen taradozunk, ezekben a kijelentésekben új erőre kapunk. Eddig is talizmanunk a főispánok támogatása volt. Az új főispán személyében is megtaláljuk a biztosítékokat a támogatást illetőleg.

És hisszük is, hogy Öméltósága főispáni működésének súlyát és ambícióját a muraközi kérdés végleges megoldására használja fel. Mert míg a vármegye többi részében csak a közigazgatási ügyek kell hogy gondjait kepezzék, Muraközben más kérdések is tolnakak előtérbe: Muraközt anyaországi püspökséghez atesatolni, Muraköz összes iskoláit államosítani, a magyar nyelv terjesztésére és szellem erősítésére a feltételeket előteremtteni s a lehetőségét is elejét venni annak, hogy a gravitáció törvénye a Muraközön ne a magyarság javára érvényesüljön!

Meg vagyunk róla győződve, hogy dr. Balás Béla főispán, aki nemcsak nagymérvű akaratú, de hódító szeretetreméltóságot is hozott magával: a muraközi állapotok meg-

ismerése után a muraközi ügyek iránt érdeklődni fog.

Arra fog törekedni, hogy Muraköz ne csak integráns része legyen az anyaországnak a papíron, de a magyarságnak egyik hatalmas védőbástyája is a valóságban.

Mi továbbra is küzdeni fogunk ennek érdekében. Ha Főispán úr is támogat minket ebben a munkában, akkor valóra válnak álmaink.

Ezért üdvözlőjük Főispán úr Öméltóságát székfoglalója alkalmából magyar szívvel, hazafias szeretettel, fokozott lelkesedéssel.

Adjon Isten neki erőt, hogy az egységes nemzeti állam kiépítésére kitűzött programját megvalósíthassa s így a magyar nemzet igaz háját teljes mértékben kiérdemelhesse!

Polgáriskolai gyűlés Csáktornyan.

A Zalavármegyei Polgáriskolai Kör ez évi közgyűlését városunkban tartott meg a hó 11-én.

A gyűlésre legnagyobb számban az alsó-tendvai polg. fiúiskola tanárai s a zalaegegyzégi polg. leányiskola tanfelügyelői tagjai jelentek meg, a kanizsai polg. fiú és leányiskola tanfelügyelője csak 3 taggal — a kör elnökével, titkárával és pénztárnokával képviseltette magát, a többi tanfelügyelő pedig képviselőt sem küldött. Így alig 25-en vettek részt a 7-ik közgyűlésen.

A gyűlést fel 9-kor »Veni Sancte« nyitotta meg Maga a gyűlés 10 kor vette kezdetét Valgurszky Antal nagykanizsai polg. isk. igazgató megnyitójával, melyben külön üdvözölte a kör vendégeit, Pálya Mihály volt polg. isk. igazgatót s a helybeli tanítóképző felet: Zrinyi Károlyt. Megemlékezett Kászonyi Mihály zalaegegyzégi leányiskolai igazgató érdemeiről is, ki ez évben tölt be 30-ik szolgálati évet.

Földes Miklós titkár felolvasta a múlt évben Nagykanizsán megtartott 6-ik közgyűlés jegyzőkönyvét s az hitelesített.

A közgyűlés egyik legérdekesebb pontja volt Földes Miklós tartalmas titkári jelentése, mely kiterjed a polg. iskolák jelenlegi összes aktualis és nagylátosságú kérdéseire. Sok örvendeteset nem tartalmaz. A polgári fiúiskolák égetően sürgős reformja még mindig késik. A különféle gazdasági egyesületek, köztük a zalamegyei is kerik ugyan a gazdasági irányú 7 osztályú polgári megvalósítását, de — egyrészt még ez is csak pambor óhajtás, másrészt pedig az Orsz. Polg. Isk. Egyesületi másképp tervez a reform keresztülvitelét. Rámutat a jelentés arra az érdekes jelentésre is, hogy — habár Balogh Jenő dr. államtitkár tar ügyi programjában nagyon is hangsúlyozta a lateiner pályák túlsúlyosságát s a gyakorlati irányú iskolák szaporításának a szükséges voltát, mégis egymás után állítják fel az új — gymnáziumokat. A fiz-tésrendezés is lassú tem-

póban halad csak előre s bár a három fizetési osztályban való megharmadolás a kormány határozott ígérete szerint az 1913-ik évi költségvetésben teljesen vegre lesz hajlva, mind erősebben nyilvánul meg az óhaj, hogy a 7-ik fizetési osztály is nyitassék meg. A közgyűlés a nagy gonddal összeállított, érdekes adatokban gazdag jelentést nagy figyelemmel hallgatta meg s érte a titkárnak köszönetét nyilvánította.

A gyűlés egyik fontos tárgya volt a polgári leányiskolák tantervének a megbeszélése. E tanterv — bár most készült, mégis igen nagy hiányokat tüntet fel és több részletből kitűnik, hogy bár készítőjeles theoretikusok lehetnek, de az iskolát íróasztal mellől nézik s a gyakorlati élet követelményeivel, a gyermekek képességeivel nincsenek tisztában. Többek hozzájárulása után a gyűlés a következő dologban óhajlaná a tanterv módosítását: a III. osztályos számitan anyagából elhagyandó az arany, ezüst és ermeszámítás, a történelemből a heti 2 óra úgy a 3-ik mint a 4-ik osztályban 3-ra emeltessék, a világtörténet a magyar nemzet történetétől különválasztandó, az első a 3-ik, az utóbbi a 4-ik osztályban taníttassék. Játékokat csak a szabadban, tehát csak tavasszal és ősszel tartassanak. Háziállás-tanból, mivel gyakorlati haszna úgys alig van, elegendő heti 2 óra.

Jelnek Márk előterjesztéi pénztárnoki jelentését. Hogy a felesleges a segélygyelet csejpara, vagy a felepitendő Polgáriskolai Tanúrok Házára fordítassék-e s minő módzatok mellett, ez iránt a kör máskor fog határozni. A pénztáros meg felkéri a kör tagjait a tagsági díjak pontos időben való befizetésére.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel teszi magáévá Pataky Kálmán igazgató ama indítványát, hogy a nemzetiségi határokon: a Dráva mentén, — a Nagy Magyar Alföld deli, keleti és északi határain a polg. fiú és leányiskolák mellett internátusok, tszta nemzetiségi vidékeken pedig elsősorban leányiskolai internátusok szerveztessenek. A kör a központba is felir, hogy e nagylátosságú s nemzetünk egész jövőjére kiható kérdéssel az Orsz. Egyesület is foglalkozék.

A jövő évi közgyűlés idejéül május hó második felét, helyéül pedig Balatonfüredet jelöli ki a közgyűlés.

A gyűlés befejezése után a résztvevők a leányinternátus helyiségeit tekintettek meg, mely alkalommal nemcsak az ott uralkodó mintaszertü tisztaságról és rendről győződhetek meg, hanem — dél lévén éppen — a növendékek kitűnő ellátásáról is.

A közgyűlést a Zrinyi — vendégő nagytermében megtartott kitűnő társas-béd követte, melyen több lelkes felköszöntő is hallottunk. Így Pataky Kálmán a vendégeket, Zrinyi Károly a polg. iskolai tanárokat, Valgurszky Antal elnök a helybeli testület

lagjai, Kászonyi Mihály Zrínyi Károlyt s a hölgyeket köszöntötte fel. Balogh Károly zenekarának kellemes hangjainál a társaság tagjai d. u. 4-ig maradtak együtt, amikor is a vendégek nagy része elutazván, a társaságát is véget ért.

Nyílt levél.

(Egy kis Cirill-ügy.)

Közöljük a cikket, bár részünkről is Gasparin Mihály kanonok urat az ez irányú apostolokodást illetőleg kellőn rehabilitáltuk. Azt azonban az igazság érdekében ki kell jelentenünk, hogy az adatokat nem csekélytől kaptuk, ő ezeket részben csak megerősítette. Részéről tehát szép a beismerés, de lelkeről az ónvád törhet levesszük.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A »Muraköz« folyó évi október havi első számában egy cikk jelent meg »Cirill-apostolok« cím alatt. Engedje meg, hogy ezen cikk egy részéhez egy pár megjegyzést fűzzek.

A cikkben foglaltak szerint a felsőmihályfalvai kanonok, Gáspár Mihály úr, tanulókat szállít Vasadra vagy Zágrába tanulmányaik végett. Ezen közlés tölem ered, elismerem, de hozzá kell tennem, hogy ezzel egyszerűen csak azt akartam mondani, hogy fölünk és Miksavárról tanulók mennek Horvátországba, hogy ott papi pályára képeztesse nek s hogy ezeket a fiukat a mi plébánosunk segíti oda, a szülők keresése. De hiszen ebben a közlésben semmi rosszszeműség nem foglaltatik. Zágrabi egyházmegyéjében vagyunk s csak természetes, hogy aki papnak szánja fiát, csakis oda küldheti. Ha ez nem volna, akkor muraközi fiú egyáltalán nem lehetne szülőföldjén pap.

Igen sajnálom, hogy közlésemmel egy közlési teletben megöszült, igazán kiváló egyházi férfit érte ezúttal a szellőztető áram, amely e lap hasábjain áthúzódott. Sokkal csekélyebb tényező vagyok itt, minthogy e sorammal védeni akarnám a kanonok urat, akinek tettei egyházi és szociális téren mindig a legelőnyösebb módosítás jegyével kerültek ki a legszigorúbb bíráló kezétől — de tartozom ezt a magam védelmére előhozni, mert ha úgy állítanám a dolgot, ahogy nem történt, akkor hazudnám. Az csak megengedhető, hogy történet dolgokról beszéljünk.

Minthogy abban az időben a vonatkozó cikk tartalma igazságtalant kellett, érthető, hogy közlésem is előkerült, amelyet maga az érdekelt kanonok úr igaz értékére szállított le. S hogy mennyire nem hazafiatlan a kanonok úr, legfényesebben igazolja az, hogy hazafias érzelmeiért nem egy lámadásban részesült a Drávántúlról.

Ezeket csak a magam védelmére hoztam föl, mert olyan közlési teletű férfiú, mint a kanonok úr, nemcsak az én védelmemre, de senki védelmére sem szorul. Felsőmihályfalván, 1911.

Koós Károly.

Tűzvész emberhalállal.

A keddre virradó éjjel vészkiáltással zavarta fel első álmából városunkat, azonban e kiáltásból arról is meggyőződhetett a felrészelt közönség, hogy a tűzvészedelem nem a városban, hanem valahol a vidéken történt ki. Ugyanis Gyukesz György felsőpusztai lakos zsáptelével fedett lakóháza 14-én hajnali 2 órákor lángba borult s az így keletkezett szél a tűzet istállójára és sertésőljára is átvitte, sőt a szomszédban lakó Goricsánec

József sertésőlját is meggyújtotta s elhamvasztotta.

Az álmából felriadt szerencsétlen házaspár kimenekült az égő házból s ekkor jutott eszébe az 58 éves Gyukesz Györgynek, hogy a szobában maradt pénzükért visszarothonjon az égő házba. Meg is mentette kis pénzcskéjét, de amint kezében a pénzzel kifelé rohant, a szerencsétlen aszszony ruházata tűzet fogott s mint égő fátyla szaladgált kinyitott ide-oda mindaddig, míg teljesen összeégett, a nagy fájdalomtól össze nem rogyott. A gyorsan hívott orvosi segítség sem menthette meg már az életnek, mert a szerencsétlen aszszony testének több mint kétharmadára terjedt égési sebeibe még aznap délieltől behalt.

Maga a férj is könnyebb égési sebeket szenvedett kezén, sőt ugyancsak ez alkalomból sokáig fogja nyomni az ágyat Zsugác István felsőpusztai lakos is, aki a sötétben egy kúba zuhant, melynek kávéja előzőleg szintén elégett s az esés következtében bordatörést szenvedett.

Gyukesz Györgynek lakóháza, istállója, sertésőla, 2 sertés-, takarmánya, gabonája, gazdasági eszközei s összes szárnyasai. Goricsánec Györgynek csupán sertésőla s majorsága lett a tűz martaléka.

A tűz oka valószínűleg szerint a kattan alatt maradt parázstól származhatott, mely a hiányos kéményfalon átsurrant szikráival lángbaborította a zsopos tetőt.

A tűzhöz kivonult a esáktornyai tűzoltóság és 1—2 szomszédos község lakossága is feskendőkökkel. A bűnésködő közönség nemtörődömsége, kiket a csendőrség hiánya miatt a községi bíró ökölcspasokkal buzdított a munkára vagy szökésre, nemkülönben az általános vihány igen késettette az oltási munka befejezését, mely hajnali 4 órákor ért véget.

A kár meghatalja az 1000 K-t, mely annyival is súlyosabban nevezedik a kárvalóllatokra, mert az elégtlen épületek biztosítva nem voltak.

K Ü L Ö N F E L É K.

A hegytetőn.

Gyermekkorú éveimnek
Legkedvesebb emléke
Fenyvesekkel beborított
Kálvária hegyképe.

Magamba most is itt ülök
Mint gyermek hajdanában
Gyönyörködöm áhítattal
A természet hájában.

A bársnyos szép pázsítnak
Minden egyes fűszála
Emlékekkel van behintve
A tarlónak virága.

Oh gondtalan vig ifjukur
Az élet tündérvértje,
Mily édes, mily drága annak,
Minden eszppnyi emléke.

A zöldelő hegyaljában
Fekszik szülővárosom.
Szülőváros közepében
Öreg tornyos templomom.

Most is, a mint egykor régen,
Látom kicsiny házunkat
Barátságos udvarában
Szeretett jó anyánkat.

Ott serénykedik a házban
A viruló kertekben,
Bejárja az udvart, mezőt
Mint akkor réges-régen.

Hogy megöbült már a háta
Háladatlan munkában
Haja pedig mind megöszült
Szakítalon sok hájában.

Két szemembe könyecsepp tödul
Szívem meg úgy elszorul
Gondtalan szép ifjú élet
Soha vissza nem fordul.

Balázs József.

— **A főispán beiktatása.** Dr. Balás Béla főispánunk beiktatása mult szerdán nagy ünneplés mellett megtörtént. Már előző nap délután fogadták lelkesen a vármegye új főispánját Nagykanizsán, ahol először lépett vármegyéje területére. Itt Vécsey Zsigmond polgármester üdvözölte. Zalaegerszegen nagy sokaság várta a főispánt. A vármegye közönsége részéről Hertelendy Ferenc volt főispán, főrendházi tag üdvözölte a főispánt életkora delen — szellemi és fizikai képességeinek teljességében. Zalaegerszeg nevében meg Korbai Károly dr. polgármester fogadta ugyancsak lelkes szavakkal. A vármegye ház disztelmében a megyei tisztikar várta a főispánt, melynek nevében Árvay Lajos alispán üdvözölte a vármegye főnökét. Este kiválóság volt a főispán bizteteletére. — A közgyűlés 9 órákor kezdődött. Az alispán megnyitja után a közönség a templomba vonult, az ünnepi Te Deum ot a főispán nagybátyja, sipeki Balás Lajos roznyói püspök celebrálta. A folytatálagos gyűlést 10 felé nyitották meg, melyen már a főispán is résztvett. A főispáni esküt Kolbencsátag Béla főjegyző olvasta fel, melyet a főispán melyen megilletőde után mondtól. Szekfogaló beszédet feszűt figyelem közt mondta el a főispán. A beszédet gyákran tetszészaj-zakította meg, s a végén szünni nem akaró, megmegujló taps és eljenzés követte. A vármegye nevében Krollor Miksa zalavári apátplébános üdvözölte a főispánt, aki erre a gyűlést berekesztette. — Uána a főispán a küldött-ékeket fogadta. A banket 2 órákor kezdődött. Öfelség, a királyt a főispán éllette. A főispán Hajós Ferenc dr. orsz. képviselő köszöntötte fel. Az alispánra a főispán mondott pohárköszöntőt. A vendégeket ifj. Tarányi Ferenc éllette. A banket a késő delutáni órákig tartott.

— **Az új főispáni titkár.** A miniszterelnök Zala vármegye főispáni titkárjává Ahsbals Sándor lovagot, tb. főszolgabírótl nevezte ki.

— **A Zalan-család gyász.** Alsódomborui dr. Zalan Gyula orsz. gy képviselő bátyja, Zalan Pál, az Osztrák-Magyar Lloyd fűsziviselője, f. hó 14-én deléltől szívészűtés következtében meghalt. Teteme csűörtötök d. u. 3 órákor érkezett Körtorba az állomásra, onnan Domboruba hozták. Temetése péntek d. e. 10 órákor volt. A családi sírboltba temették. Áldás és béke porára!

— **Egyházi kinevezések.** Öfelsége a király Rosos István murakeresztúri apátplébánost a veszprémi székesegyházi káptalanban veszprémi kanonokká, dr. Rhédey Gyula pápai prelátust pedig veszprémi nagyprébosttá kinevezte.

— **Erzsébet napja.** A helybeli polgári iskola ifjusága f. hó 20-án boldogemlékü királynéuk névnapja alkalmából ünnepélyt rendez az tölézet termében. Kezdeté d. e. 10 órákor. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Himmusz, éneklé a fűiskola énekkara. 2. Megnyitó beszéd, elmondja: Pataky Kálmán igazgató. 3. Farkas Imre: Erzsébet, szavalja: Mekovecz Bona IV. o. t. 4. Vargyas Endre: Erzsébet napjára, szavalja: Polesinszky Géza IV. o. t. 5. Emlékbeszéd, elmondja: Hajas Eszter tanárnő. 6. Alkalmi dal, éneklé

a leányiskola énekkarv. 7. Váradi Antal; Erzsébet, szavalja: Tokos József IV. o. t. 8. Balla Miklós; Erzsébet királyné, szavalja: Mik Márton IV. o. t. 9. Szózat, éneklő a fiúiskola énekkara.

— **Előleptetés.** A Máv. igazgatósága Ruszwurm Kálmán ellenőrt Csáktornyan a VII. fizetési osztály 2-ik fokozatából az első fokozatba léptette elő.

— **Eszküvő.** Ernst Emil kereskedő Ujvidékről múlt vasárnap házasságot kötött Csáktornyan Blau Malvin kisasszonnyal, Blau Sándor kereskedő leányával.

— **Uj járványorvos.** Miután Deutsch Lipót szigorló orvos a csáktornyai vasúti állomáson berendezett határszéli vizsgálati állomás járványorvosi tisztéről lemondott, a belügyminiszter dr. Kardos Henrik orvost rendelte ki Csáktornyára a kolera elleni védelem foganatosítására.

— **Ejegyzés.** Baumsteiger Samu helybeli borkereskedő eljegyezte Kohn Teréz kisasszonyt Muraszombatból.

— **Irodalmi siker.** Hétfőn mutatja be Halász Alfréd készthető szinzigazgató lapunk munkatársának, Balázs József készthető adó-tisztjának, egyfelvonásos vígjátékát, »Ejegyzés akadályokkal«. A darab a legjobb szereposztásban jó színré s így a siker teljes biztos. A darab iránt a városban nagy az érdeklődés. — Magunk igazán örülünk munkatársunk nagy sikerének.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A csáktornyai Iparos Olvasókör alapszabályait a belügyminiszter a b-mutatási záradékkal el látva, jóváhagyta.

— **Ejegyzés.** Sternberger Ignác muraszombati kereskedő leányát Gzellát eljegyezte Skopal Antal kiskomáromi kereskedő.

— **Pörüljárt szinzigazgató.** Nem mindennapi eszt történt egy szini engedélybeli eljárás körül. Szabados László igazgató jelentkezett ugyanis Csáktornyan az előjáróságnak, hogy színelőadásokra engedélyt eszközöljön ki. Szabados igazgató a helyhatósági engedélyt meg is kapta, azzal a kikötéssel azonban, hogy az előadások megkezdése előtt utólag igazolni tartozik, hogy Csáktornya tényleg az ő kerületéhez tartozik. Erről a lapunkban közölt hír útján véletlenül tudomást szerzett Halász Alfréd, a színikerület jogos tulajdonosa. Halász szinzigazgató emiatt Csáktornyan panaszt emelt, és jogosan, mert a városi előjáróság megkeresésére az Országos Színikerület távirati információja szerint Csáktornya Halász Alfréd színikerületéhez tartozik s így Csáktornyan Szabados László szinzigazgató előadásokat nem tarthat, mert arra egyedül Halász Alfréd van feljogosítva. A városi előjáróság ennek alapján Szabadostól az engedélyt visszavonta s Halász Alfrédnek engedte meg, hogy jövő év április 1-től a hó végéig Csáktornyan színelőadásokat tarthasson. Ez az oka, hogy Szabados László Csáktornyára nem jött s hogy a szini előadásokat a lapunkban előre közölt időben meg nem kezdte.

— **Márton napja.** Azt tartja a közhit, ha Márton püspök szürke lovon jelenik meg, szigorú kemény télre van kitalásunk s a jó Márton püspök ez egyszer nem szürke lovon, bundában burkolva toppantolt be hozzánk, hanem amugy gyalogosan, kegyes szelidséggel, könnyű öltözetben. Márton napja nem hozott havat, fagyot; a tél első napja — mert annak nemsőtök Márton napját — verőfényes szép őszi nap, enyhe vidámságra hajlító s nem did-regtető volt. S ez nemcsak a szegény embernek sokat jelentő ese-

mény, de még az is örült a Márton-nap szelidségének, akinek különben a tél az ő szüzi fehér leplevel, arcpirosító fagyával hatalmasan imponálni szokott. S ezért a jószágért hálásak lehettek Márton püspöknek ebben a menő drága világban!

— **Aranyosás.** A Muraszorahely melletti aranyosás üzemét, melyről multkor írtunk, a mult héten beszüntették. Szerda óta ugyanis, a beállott hidegebb időjárásra való tekintetből, a munkálalatok szünetelnek. Ebből kifolyólag a kótrógepet leszerelték, hogy a jövő tavasszal újból üzembe hozzák.

— **A vesztégzár megszűnt.** A száj- és körmőfájás miatt zár alá helyezett Szelenice község is e héten felszabadult a vesztégzár alól, miután a járvány a községben teljesen megszűnt. S ezzel a Pátdással az egész csáktornyai járás a száj- és körmőfájás tekintetében vézmentesnek nyilvánították ki.

— **Utóállítás.** A legközelebbi utóállítás f. év december 5-ikén, Nagykanizsán lesz megtartva.

— **Elfogott betörő.** A strádovári csendőrség elfogta Slaboda József pozsonyi születésű, brünni illetőségű csavargót, ki beismerte, hogy Pozsonyban 2 rendbeli betöréses lopást követelt el. Átadatott a helybeli jbiróságnak.

— **Megdrágult a szőlővessző.** A földmívelésügyi miniszter az állami telepeken termelt szőlővesszők és oltványok árát fölemelte. Amerikai sima szőlővessző ezre I. oszt. 16, II. oszt. 8 K; gyökeres vessző ezre I. oszt. 32, II. oszt. 16 K. Európai bortermő ezre I. oszt. 10, II. oszt. 5 K; gyökeres vessző I. oszt. 20, II. oszt. 10 K; csemege fajta I. oszt. sima 16, II. oszt. 8 K; gyökeres I. oszt. 32, II. oszt. 16 K. Szőlőoltványok: gyökeres fás ezre 240 K, sima zöld 120 K.

— **A balatoni fürdők látogatottsága.** A mult furdó évadban a balatoni fürdők látogatása a következő volt: Akali 7, Alsóörs 158, Aszófő 8, Badacsony 193, Balatonaliga 262, Balatonalmádi 1564, Balatonberény 3616, Balatonboglár 1659, Balatonederics 93, Balatonföldvár 971, Balatonfüred 3028, Balatongyörök 206, Balatonlelle 1594, Balatonkenes 795, Balatonkeresztúr 109, Balatonudvari 11, Balatonvilágos 188, Csopak 81, Faluszemes 1294, Fonyód 681, Gyenesdiás 357, Keszthely 2134, Keszthely-Hévíz 5178, Köröshegy 7, Aszód 34, Paloznak 15, Rendes 39, Révfűtőp 558, Siófok 2630 Szárszó 1227, Szepezd 97, Thany 26, Zamárdi 688, Zanka 27, összesen 28555.

— **Analfabeta tanfolyam.** Az Országos Közműv. Tanács megszervezte analfabeta tanfolyamokat és népszerű felolvasásokat rendez. Ily tanfolyamot Csáktornyan is rendeznek. ha városunkban legalább is 40 olyan analfabeta (írni-olvasni nem tudó) találkozik, kik magyarul beszélnek s az iskolai kort már betöltötték. A tanfolyam március hónapig tart s hetenként 4 napon át esti 5—7 óra között tartatik. Az oktatás célja az analfabétákat annyira megtanítani írni és olvasni, hogy a magyar nyomtatványokat folyékonyan olvassni tudják, egyszerű mondatokat pedig előmondás után leírni képesek legyenek, a métermértek alkalmazását ismerjék, végül a négy-számolási alapszámítást elemi készségül az 1000 éskörben elsajátítsák. A tanfolyamon résztvevő minden egyes analfabeta kap egy abc-és könyvet 10 írkát, 1 tollszárat, 5 tollat és 2 írónt. A tanfolyam és felolvasások tartására az áll. iskola jelöltet ki. Azon hallgatók, kik a tanfolyam elvégzésével az olvasás, írás és számolásban kellő sikert értek el, bizonyítványt esetleg jutalmi könyveket

is kapnak. Az analfabétákat a városban össze fogják írni, amennyiben egyik-másik analfabéta: ily formán kimarad, az illető önként is jelentkezhetik a városházán. A tanfolyam vezetésére Polesinszky Emil áll. isk. tanfölt szemelték ki.

— **A Ceres-díjkiírás határideje meghosszabbítva.** Amint a Ceres-művek igazgatóságától értesültünk, a 30,000 koronás Ceres-díjkiírásra vonatkozó pályázatokat beküldési határideje, közzétételre ez év december hó 1-éig lett meghosszabbítva. Jogában áll tehát azon vevőknek is, akik már egyszer be-terjesztették pályázatukat, még több szalagot a határidő végéig beküldeni, ameynek minden 5 darabjért egy újabb sorsjegyszámot kapnak.

— **Tolvaj csavargó.** Mikácza Éva dráva-szentiváni csavargónak már sok van a rovásan. Rovolt multjéről fogva ismert alak a rend- és csendőrség előtt. Most ismét hurorka került, mert Varasdon Szernek Antaltól egy 20 K-t érű ezüstórárt és készpénzt, a dráva-hidi csárdától pedig egy kabátot ellopott. Nagykanizsára kísérték, ahol a kir. ügyészség gondjaira bízta.

— **»Vasárnapi Ujság«** egész tömegét közli a szép és érdekes képeknek a kissármási földgáz égersől és az ottani munkálatokról, a képviselőház lemondott és új emőkeiről: Berzevich Albertől és Náray Lajosról, Kóbor Leó kiállításáról, a gombos-erdőli új vasúti hídről, a Brooks-féle üstököséről, az erdélyi keresi apátság romjairól, a fővárosi rendőrség rezizájáról, Maria királyné nagyváradai sírjának kiásásáról, a lebontott Pillvas kávéházról, a Kisfaludy Károly téthi szülőháza helyén telepezt emlékműről, Bartha Miklós szobrának mintájáról. Szépirodalmi olvasmányok: Kafka Margit regénye, Pasztor Árpád verse, Gaghy Dénes novellája, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: esillagászati cikk a Brooks-féle üstököséről, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sokjáték stb. Előfizetési ára negyedejére 6 koronára. »Világöröniká«-val együtt hat korona (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.)

— **Betörés.** Szermezy Imre és testvere, Mihály, kismihályfalvai lakosok, a nagykanizsai kir. ügyészségnek jelentették, mert a grófi uradalom tulajdonát képező és Szentlóna határában lévő erdőben rongálás céljából, bosszúból több fat betörésztettek s ezzel körülbelül 30 K kárt okoztak. Kismihályfalva község határában pedig ugyancsak az uradalmi területen felépült lakatlan, de bezárt kastélynak ajtaját feltörték és bemásztak s ott az összes ablakok összelötrése után az ólomba rakott üvegtáblákról az olmot leszedték és magukkal vitték. A tetteseket a csendőrség nyomozta ki.

— **A Dunántúl legnagyobb városai.** A hivatalos lap egyik mult heti számában közléte azoknak a városoknak a jegyzékét, melyeknek lakossága a legutóbbi népszámlálás alkalmával a 10 ezret meghaladta. A Dunántúl városok közül a következők foglalnak helyet ebben a kimutatásban Pécs 49882, Győr 44300, Szekesfehervár 36625, Sopron 33932, Szombathely 30947, Nagykanizsa 26524, Kaposvár 24124, Komárom 22337, Pápa 20150, Esztergom 17881, Mohács 17092, Szekszárd 14947, Veszprém 14792, Paks 12561, Dunatoldvár 12087, Zalacszerzeg 10844, Mór 10654 löny lakossal. A szomszédban Varasdnak 13398 lakosa van.

Búcsúszó.

Mindazon barátaink és ismerőseimnek, kikől Szekesfehervarra történt áthelyeztetésem alkalmával személyesen el nem bú-zúháttam, ezúton mondom »Isten hozza«-ot.

Csáktornya, 1911. november 20.

Voght Albin

kir. törvénytészki egyzö

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csakturnya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Pređplatna ožna je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fat računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Suradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Iz tabora.

Francuzke i svakojačke druge novine nam pišeju, kaj dëlaju taljani siromašnemi mohamedani, koji za vremena ne ostaviju svoje imanje i nê pobêgneju dalje vu orsag. Nišci aeima milošču pred njimi bil stari ili mladi, dête ili pak žena. Natura se nam šburka, lasi nam gori ideju, da ove strahovitne psine čitamo ili čujemo. Još i marha ima vekšo milošču, pred taljani kak tamošnji ljudi. Što njim vu ruke dojde svakoga zakoleju ali je bil kaj kriv ili nê. Tak je koleju, kak marhu, žene, decu, starce bez svake kvežicije, bez svakoga ispitavanja, bez suda. Nikomu je nê življenje segurno, svako minutu se more nadati grozno i teško smrt. Od jednih glasovitnih novin tam poslani činovnik pod terhom presege je valuvat pred talbanskim konzulu vu Londonu, kaj dëlaju taljanski soldati vu Tripolisu. Prestane srce tući človeku, kad ove grozovite stvari čita. Ovak piše taj činovnik:

— Oktobra 27 dana sam išel iz Tripolisa proti taljanskomu taboru, koj pred jednim oazišom leži. Nisam prvić jahat po ovim putu sam i nigdar me je nê nitko šbantuvat. Mohamedani skojemi sem se na putu zišel uvek su me lépo pozdravili i vu najvećem prijateljstvom su živeli s taljanskimi soldati. Nosili su njim kavu, duhana, pivu, fige i svakojačke druge stvari. Nigdar nije nikakva svaja bila med njimi.

— Stêm bolje sem se začuđil i prestrašil, da sem vezda na putu puno mrtvih

našel vu jednim mestu pak čeli kup skladjenji. Petdeset, šesdeset mrtvacov je tu bilo. Najviše ženske i deca. Ženske su predi osramotili i zatem na smrt postrêlahi ili pak špakah. Mogel je tam krić i plać biti, kad je mati vidla prebodjenu dête ili pak da je dête vidlo proljanu krv svoje matere. Bože moj, zakaj si je tak kaštigal, im su i oni naši bližnji, makar drugu veru verjeju.

— Soldati su vu mirne hiže vđrli, tam su spolovili i skupa svezali arabe i vuni su je postrêlahi, kak marho. Drugda je pun put ljudstva bilo, ve je ni bilo videti jednoga živoga človeka. Sve posud su mrtvi ležali. Još vu jednim mestu je bilo na kup šhitano blizo petdeset arabov, koje su isto tak zaklali.

— Kad sem mimo išel jedne škole, gde su taljani bili nastajeni, živelo je žinjimi nekoliku arabov, koji su je iz čistoga srca dvorili. Kad su ovu stanje ostavili sve su potukli. Jednu arab je za njimi išel, doh su ga strelili. Još jedan starić je bil tam i njega su strelili. S jedne hiže su vuni strelili jednoga mladoga muža i ženi na oči videć su ga strelili. Mladu ženu su pak osramotili i za tem su i njo doh vudrili. Kad su stêm svršili, idu proti njim bez svakoga oružja tri starići arabski poglavari, da idu vu varas. Videti je bilo, da bormes ovi nikomu nebudu nikakov kvar napravili. Se tri su doli strelili krv pak su na stêne mazali.

Tak dëlaju taljani vu ime kršćanske vere. Srdili su, da nikul-nikam nemoreju.

Za vezda vu Tripolis varasu imaju 35

jezer soldatov, ali stêm šeregum niti misliti nesmeju, dabi mogli nufri vu orsag vđrli. Na jezere njih je već doli opalu, k tomu pak i kolera je vudrila mednje od koje lakodijer pako njih pomerje.

Ov mesec prve dneve je strahovitna bitka bila, koju su taljani sğubili. Vnogo mrtvih i teško rajenih je ostalo. Turki su zadobili petdeset kolah svakojačke municije, dva štuke i punu puškini. Po ovi bitke je takov glas došel, da taljani pred protuletjem niti genuti se nesmeju.

Vučeni oficiri tak veliju, ako turski orsag nepusti, taljani budu morali ostaviti Tripolisa.

KAJ JE NOVOGA?

— **Umiranje.** Gubauer Jozefa udovica, rod Gohl Julianna gospa je tekućeg meseca 6 ga dana vu svoji 78 lëtini dobi vu Mškolcu umrla. Za nju Šegešvary Dežô alsô-domboruiski lekarnik i veliko rodbinstvo tuguje. — Magiř Gjörgja supruqa, rod Putek Maria gospa je november mesec 8 ga dana vu svoji 73 lëtini dobi vu Nagkaniži umrla. Tekućeg meseca 9 ga dana su mu s velikom sućulom na vekivečno mesto spravili Vu pokojnu Magiř Ferenc osjeguravajući činovnik za svoju dobru i ljubeznu mater tuguje. Nek počivaju vu miru Božjem.

— **Učevni tečaj.** Kr. magjarski ministar od poljodelstvene posle je odredil, da se vu Medjmurju vu Muračanj, Kotor i Drava-varharlj obćinah za mlade poljodelavce učevni tečaj drži. Nad ove tečaje je Bester-

Obnovljena pučka škola.

Dosta je dugo trpelo, dok su se vratilinski starešine odućili u žep posegnuti i školsku sgradu obnoviti dati. Da je naučitelj Cvetko moral po deždjevnom vriemenu u svojoj sobi pod ambrelom spavati, a kokoši su mu pod držanjem školskih urah, kroz razne pukotine, potrte obloke i vrata u školu dohadjale, to nebi bilo starešine genulo na popravak škole, ali gospodin plebanuš Raffaj su se za to zauzeli u Zagrebu, kamo je za onda Medjmurje spadalo, pak su im od onde na kožu stali, da su škripali i — platili.

Školska sgrada se je anda svietila, popravljena iz nutra i izvana, liepo pofarbanemi obloki i vrati, koje je sad bilo moguće izbitja zatvoriti, a na pokrpanom krovu je dapače bil mečnut zlieb, po kojem je deždjevica se dole sciedjala.

A stopriv iz nutra! Gjuri Cvetku se je srdce od veselja dizalo, kad je na to školsku diecu na svčanost sakupil. Na liepo pobieljenih stienah su visele sve europske karte i od mulah prije zamrljani, a sada liepo očišćeni kipovi; tabla je bila friško pofarbana, a školski ormarić, koj je već više godinah na trih šepesal, je sada gizdavo tu

stal, kakti četveročlani stvor božji, a nakinčen friškom farbom. Dakako, da su kathedra i školske klupe bile takaj friško pofarbane, te su se svietile u svojoj friškoj svojoj boji.

Prije obaovljena škole je Cvetko navadno u školi šetajuć se gore dole podučavao, već radi toga, da je mogel nadohadjajuć kokoši u školu kroz razne luknje iztjeravati, ali danas se je široko na kathedri na novopofarbani stolec sel. Liepo i razgovetno je govorił o mudroj uvidjajnosti od Boga postavljenih oblastih i o »plemenitodobrovoljnih« priuosiš selskog starešinstva. Zebec Petrek, sin jednog starešine, se je pri tom govovu doduse siećal na psovanje i kletve, pod kojim je njegov obac taj »dobrovoljni priuosiš« dopriuesel, ali ipak je govor bil vrlo liepi i svi su u klupih nepomično sedeli i pažljivo slusali.

Gospodin učitelj je baš hotel u govoru na dužnost zahvalnosti prejti, kad na jedan krat mali Jozek Hrastić digne ruku i zaprosi dozvolu, da slobodno ide van.

Gospodin školnik su nezadovoljno glavom stepili rekuć: »Ti bi mogel tak dugo počekati, dok budem gotov govorom! Zar je takova sila?«

»Jeeee, jako, go-go-gospodin školnik!«
»No, — onda idi!«

Jozek se sada hoće iz svog sedela dići, ali se nemre. Malo se napred pogne a dalje nemre. Gospodin Cvetko učitelj to videći, obide ga crna sumnja, te grozeći se zapla: »Čuješ Jozek, em valjda nisi — — —«

»Nisam, gospodin školnik — odgovori plačnim glasom Jozek — ali se nemrem sa klupe stati!«

Ostala dieca su se nad tim kraljevski zabavljala, dočim se je gospodin školnik srdil izkrikuvući: »Kaj se smejete vi bedaki? Rajši mu pomozite se stati!«

Mali su hoteli gore skočiti i malomu u pomoć priteći, ali se nijedan nije mogel sa svog sedela genuti, svi su tak čvrsto sedeli, kak da su najjaćim keljem na klupi zakeljeni bili.

Sad je nastalo naprije osupljeno mućanje — onda larmajuće izkazanje raznih čustvih. I dok su jedni radi tog čudotvornog slućaja hoteli pobiesneti od veselja te su se nastojali odulpuć od klup, su drugi udarili u plać, a osobito oni, kojim su doma radi te školske svčanosti obukli svetešnje hlaćice te im topla preporučili, dobro paziti na novu

cey Gabor gospodarstveni profesor van odredjen, kakti vodja. Na ovim tečaju se budu mladenci vučili korpe plesti, pletene pokućve i t. d. delati. Muračaniski tečaj se je novembar 7-ga odprli, u Kotoru su novembar 15-ga, a u Dravavašarhelju pako novembar 14-ga odprli ucevnoga tečaja.

— **Nova učiteljica.** Poleg Aisöldendva varaša, vu Palinu k tamošnjoj školi za učiteljicu su Plichta Eržebet diplomirani učiteljica zebraali.

— **Patēka bude dražeša.** Do vezda je nē samo duhan, meso, mela i t. d. dražeše postalo, nego, kak novine pišeju, vu patēki bude za kratkoma i vraćivo dražeše postalo. No, nek bude dražeše, samo naj će biti beležnomu na hasen.

— **Tolvajstvo.** Kirič Ferenc, Dominič Péter, Horvath Istvan i Serec Gjörgj mikšavarski stanovniki budu za kratkoma pred sud došli, ar su od Paklavcs Gjörgj tamošnjega stanovnika iz odprte stala 5 komad niže zajce vkrali. — Takotjer je tak došla i Hajdujak Maria zalajvarska devojka, koju su žandari najjavili, jer je u Csaktoraja od Apfel Gēza vapnotrgovca iz dvora jednoga kokota vkrala. Iz tolvajstva je prvi 12, a drugo pako 30 korun kvara imel.

— **Svadjenje.** Sersa Istvan hēkašdski stanovnik već je zdavnja gribavo gledal na Kralič Istvan murasentmarionskoga stanovnika. Nikak je nē mogel dojt k tomu, kaj bi se žiel s Istvan stricom. Vu minucem ljednū nekak su skupa došli pak Posvadili su se, i Kralič je krajšega vtekel, jer njega je Sersa stric s jednim količom tak žbil, da vezda mora Kralič 20 dane dugo ležati vu postelji, doklam odzdravi. Sersa je pri sudu već najjavlen.

— **Nesreča.** Žalostna nesreča je dostigla novembra 6-ga dana Hertelendy Ferenc od magnetske niže člana, i bivšega varmegijskoga velikoga žopana. Na svojim Lešence-tomajiskim imetku med jahanjem se je konj prestrašil, i njega doht hit, kada se mu je jedna rebra počela, ali nutrašnje rane je nē doht. Hertelendy je vezda već na čistoma zdrav.

— **Dražeše je postalo od trsov šibje.** Kr. magjarski minister od poljodst-

vene poste je na državni postojbinah stvarane od trsov šibje i cepe cēnu povekšal. Amerikanskoga trsa šiba gladka košta jezero I klas 16, II-gi klas 8 korun; korjenita šiba jezero komad I. klas 32, II-gi klas 16 korun. Evropski viopodonosna jezera I. klas 10, II-gi klas 5 kor, korjenita šiba I. klas 20, II-gi klas 10 korun. Od sladkiš fajte I klas gladka 15, II-gi klas 8 korun, korjenita šiba I. klas 32, II-gi klas 16 korun. Grozdjovi čepi: korjeniti drveni jezera 240 K, gladki zeleni 120 korun.

— **Umorstvo.** Kiš Gergelj 32 lēt star i Kiš Gabor 28 lēt star nagibakónakski dečki su svoju 46 lēt star Kiš Anna sestru vu Nagibakonaku na ojim stau umorili. Tēlu su tak skupa spikali, da su rane pogibeljne bile. Za ovoga čina su se sami najjavili vu Nagjkanizi pri kraljskim odvjetniku, koj je nje za valovanje odmah zapričal. Zrok je nekva herbija bila, i to, da je Kiš Anna svoje brate hotela ogiltati.

— **Nagla smrt.** Dva ngli smrtni dogodjaji su se pripetili vu Šimegu. Tekućeg meseca 4-ga dana Schultz Ferenc, od šimegske hōkspuskoga kastelja ključar je pri Lazar Antal kancelarslugu bil vu posjeti. Tam su sedeli pri stolu i spomnati su se. Na jenkrat je samo Schultz doht se obrnu i iz stolca na pod i za kratke muke umrl. Srēna uzna ga je zaklala. — November 5-ga dana Semejci Anna zalasentimih djska lončarica je pri Lejer Šandora na dvoru, kada je posudje položila, hitroma skupa opala i umrla. Libanja uzna je nju zaklala.

— **Kulturkip.** Vu Solnokdobokavarmegiji vu 1910. letu su samo 4 jezera 123 deca hodili vu školu, a 12 jezera 731 pako nē. Kmični kip je to i sramotni.

— **Novi sombathelski biškup.** Za nestere dane bude Grof Mkeš Janoš sēkeliudvarheljski velikipodjašprišt za sombathelskoga biškupa imenovan.

— **Katolički svećenik — na židovskim sprevodu.** Preis Šimon cibakluzaiski bogiti trgovac je vezda ne zdavnja umrl. Pokojni je za občinske siromake 12 jezer korun ostavlil. November 11-ga su ga zakopali. Na groblju je Strha Kildman katolički svećenik lepoga govora držil od pokojnoga.

— **Umorstvo vu Nemešbūku.** Tragični dogodjaj se je pripetil tekućeg meseca 5-ga dana vu Nemešbūku. Stari sridli su hilt Agoston Jožef, Palković Ferenc i Propper Kalman. On dan poste podne su ovi tristrici skupa došli vu tamošnji krēmi, i svadja je med njih nastala. Larmali, kricali su i poleg kupice je na kratkoma mir bil. Nego to se je samo tak vi-lelo, jer Agoston je iz krēme odišel, ali nē dimo, nego vuni je čekal s pištolom svoje pajdaše: Palkovića i Propperta. Kada su ovi iz krēme vandošli, hapil je Agoston pucati, i Palkovića je vu črvo trefil. A Propperta pak je s tremi pucanjemi pogibelno oranil, Palković je na trefji dan umrl, a Propper pako s smrtjom harcuva. Krvnika su kestheljski žandari vtilovi.

— **Smrt u krēmi.** Na Nagjkaniza vu Vida-zvanoj krēmu je nutar došel november 5-ga dana odvečer jeden pijni človek i vino je prosil. Ov muž je Toth Ferenc klaonički droba čistitelj bil. Potlam se je na lakat preslonil, zaspal je i niti se je nē već prebudil. Srēna uzna ga je zaklala. Muži, koji su se okoli njega zabavljali, niti su ga nē spazili. Kada su ga već hapili zbuditi, onda su spazili, da je za navēke zaspal.

— **Grabežno umorstvo.** U minucem nedelju v jutro ob 7 vuri se je vu Požonju vu Kiš Veituru-zvanoj ulici grabežno umorstvo pripetilo. Vu ovi ulici je jedna trafikica. Poleg trafike je jeden barbērski šlacun, od kojega šlacuna inoš svaki dan vu jutro privēen je bil po novine ili. I v nedelju jutro išel je po novine, kada je pred trafikicu došel, vrata je zaprla našil. Sumnju je prijel, i od dvora je hotel vu trafikicu dojt. Iz dvora je jeden mali, kmični gaujg vodil vu trafikicu. Inoš, kada je ovdje nutar stupil, strašno vidjenje se mu je pred očima stalo. Na zemlji je ležala trafikantica, Nēmeth Jožefa udovica i njezina kcer, Karola umorjeno. Decko je za branjenje krical, na kaj su hižni nutarvdrlil. Na hitroma su najjavili celu stvar redarom, koji su konstaterali, da se je tu grabežno umorstvo pripetilo. Nedušni krvnik je ove dvē žrtve zagutil, žena je 72, a devojka pako 50 godine stara bila. Vu trafikici je sve vu redu bilo, samo penezi su falili

odieću. Oni se nisu ufali niti genuti, bojeći se, da k-klupi prikeljene hlaćice neoštete, a med tim zmes je Jožek na dugom vlećenim riečmi daval na znaenje, da mora »vrlo hitro« van.

To je bilo »djamurljanje« pomiešano krikom i plaćem, kakovo gospodin učitelj još nije dozivel u svojoj školi. Andā je prvo bilo potrebno, da svoj autorital pokaže: »Mir! — Tih!« — zakričil, da su obloki zadrudati.

Kad pak taj povik — ta opomena na mir, nje niti na veselu niti na žalostnu, niti na smiejuću se niti na plaćuću diecu nikaj diećevalo, skočil je sv svog, takotjer friško porbarbana stoica za pibēkom — ili bolje rekuć: hotel je skočiti sa svog stolca, ali je baš tak bil prikeljen k stolcu, kak dieca k-klupam. Njegov napor zo osloboditi se, bil je iz početka uzaludan, te je med diecom izvajal s tim smiehi, kad se je hotel od stolca izoknuti, kak stiglec iz lepka. Još jedan krat ponovi pokuš oslobodjenja te se svom silom hoće dgnuti iz svog sedala, ali nēko sumnjivo krećenje njegovih i onako tankih hlaćah, kak da se nekaj draple, učinil, da je natrag mirno sedeć ostal. Njegovo sedalo žubiože nje imalo nas-

lonjala, pak on u onoj stiski hotēći se nasloniti, a zaboravivš, da nema naslonjala, prekopitpal se je posve po reguli iz stolca na pod dole, kroz to je bil ravni oslobodjen, ali dosta velik komad njegovih hlaćah je ostal na stolcu prikeljeni.

Ovo pripećenje je dievalo i smuzdene elemente diećinske uzvišeno — i frenetičko veselje je nagradilo gospodina učitelja nehoćim parterre-gymnastički čin.

Skoro u isti čas je velika sila maloga Jožeka Hrastića načinila iznašateljem. On je remena hlaćah odkapčil te je odvazio iz svojih na klup prikeljenih hlaćah van izkočil i onak kakti dieće u rubačici preko klupah skočil i pri vratih van odbežal.

Gospodin učitelj se je trudil, da se od straga pogleda, ali niti to posve nije uspilo; ali pipanjem je čutil, da su mu hlaće dobro ranjene i da na njih prihēni latat materije fali, koja je ostala na stolcu priliepljena kakti prikovana.

U tu stisku i žalost za njegove hlaće zmešala se je i strašna srditost radi skrtarenja občinskog poglavarstva, koja je naravski jedino radi jeftinoće takovu nevaljanu i potmaju farbu nabavila, radi koje se on sad može samo sproveda u frontu kazati, a

Bog saćuvaj, da bi se smel i obrnuti, ako neće da u školi još veći smiehi nastane, nego je onda bil, kad je on sa stolca svoj nehoćim »salto mortale« načinil.

»Zebec Peter!« — kriknul je u larmu diećinsku sinu jednog selskog starešine — »jeli su tvoj japa doma?«

»Nisu!« — odgovori od veselja cvaćući Petrek — »danas je občinska siednica, pak su otišli u sednicu!«

»Tim bolje« — mrmla gospodin učitelj. — Zatim krikne med larmajuću diecu: »Mir!« i digne paličku, kaj je i uspieh imalo tim više, pošto mu prikeljeni dečki nisu mogli nikada pobeći.

»Svaki sad ima slediti primer Jožeka Hrastića« — komandiral je. — »A onda klup za klupom van u selo na ulicu!«

Dečki još nikada nisu bili tak poslušni kak na ov komando. Već za dvie minute su svihi hlaćice visele na klupah kak prazni čurkin droh, vani pak na ulici se je formirala velika demonstrativna povorka.

Naprvo dieca — pod reklici još slabije obučeni nego oni škotski brdžani, za njimi gospodin učitelj, radi onē neprilike na hlaćah, omotan i mappu Europe. I paličku je

iz jedne k... Činaca su do v... redari
još ne mogli v...
Novi oblegat. Vu nadudvarškim

Novi oblegat. Vu nadudvarškim kotaru su tekućeg meseca 11-ga dana oblegata zbirati. Dva kandidati su bili, i to: Vespřemy Istvan od Justh-stranike, i Gjörgj Endre bivši darabont ministar od munkapart stranike. Kortešeranje je veliko bilo. Posle podne ob 4 vuri su zaključili zbiranja. Vespřemy je 1160, a Gjörgj Endre pako 792 votume dobit. Dakle Vespřemy je za oblegata bil zbran. Vu kotaru je sada veliko veselje med zbirace, da je Vespřemy dobit mandatum.

Soldačka drama. Vu Budapeštu na Vaci-okrug putu vu Meran-svratištu je jeden pješički leidnant samoubojnik postal. Predi je svoju prijateljicu na smrt strelil, onda pak je s sobom svršil. Obedva su odmah umrli. Samoubojnik je vitez Bukovina Erőđ leidnant, koj vu Zgrebu, pri 68-mim regementu služi. Devojka, koju je leidnant strelil, je nepoznata.

Orsačko spravišće. U magjarskim parlamentu oblegati sada u miru marljivo delajo nad 1912. godišnjim proračuno. November 11-ga dana je na red došlo soldački predlog, onda su Kovac Gjula gazdapartski, Lovasy Marton i grof Batthyany Tivadar Justh-partiski oblegati velikoga govora držali proti soldačkoga predloga. Ako će u saboru delo tak iti, onda konca leta bude već gotovo 1912-i proračun. I bormes čudaj ljudi komaj čekaju, da čim prije dođu od orsaga peneze, pomagane, ar je dragoća jako velika.

Krv na banhofu. Presrešne dneve sum silom je kanil Ziga Gjörgj na c-anad-palotainskim banhofu na gibuci cug skočiti. Zabavaj ga je opominali altomasfőnök, da to nije dopušćeno. Navruc je skočil na stěngu od jedne kočije. Sad je altomasfőnök prijel ga i doh ga je zdigel iz cuga. Nato se je Ziga tak razsrdil, da je fönöka po glavi vudril s jednom pivniskom flašona. Tak dugu ga je tukel, doklam mu je su glavu sdrobil i doklam nje omedneti doli se srušil. To je spazil tam nazočen Haresas Söndör zvani činovnik i ide na pomoć. Hado je zišel i on. Ziga je zgrabil noža i tak ga je zurevaril, da veđa na smrtni postelji se mači. Nitko je već ne utal bizo ili samo Muncsi Andras

sobom uzet, za da šnjom, u prevelikom veselju možebitne nepodobštine odvrne i u klici zažubi.

Za pet minuta je celi Vratišinec bil na nogah. Iz početka su misliti, da je učitelj pri toj sparini u glavi nastradal, pak onda svoje učenike nakužil tik, da su sada svi zajedno »meštige« postali. Nekeje skrbilje matere su hotele svoje sinčice iz porvorke ksebi primamiti — hotele su je pitati, kaj se je to šnjimi pripetilo.

»Nitko da se negene iz reda — iz porvorke!« — komandiral je gospodin učitelj u svakom takovom slučaju — i tako mu je uspelo, da je cela kolona pred občinsku kuću domarširala. Ovdje se je zbrinutost vratišinčamah preokrenula u grohotan smieh.

I najmirniji običar je u sebi razveselen, ako se poglavarskvu može kaj prifrkavati — a govori, kojega je onda gospodin učitelj čvrtko osupnjemim poglavarom držal, bil je odriest i jasan kak sunce. Na konca se ledji knjimi obrne te se duboko nakloni, pri čem je mappu Euro, e dignul. Dakako, da tim one kamil vriedati, već samo pokazati svoju na hlačah pretprpljenu škodu.

Em. Kollay.

željeznički težak, da prime beštijalca. No i on je dobit svoje. Ziga ga je tak vudril po glavi skolicom, da je odmah se prehitil. Odivjeni krvoloci je zalem, kak koj je dobro svršil svojega posla, pomatem odišel. Žandar ga išćeju.

Gjura je prepal. Gjörgj srbski knez i ex-princ je ne zdavnja vu Paris odputoval. Predi je, taj tajni dečko, koj nas je pred par letmi pojesti štel, domaj podobrikal s mlajšim bratom i s otcem. Peter kralj — otec je zato poslal svojega dobroga sineka vu Paris prvic, da se ga reši, drugoč, da se tam vu soldački akademiji dalje škola i vuči. Samo da tam jako pogledneju onoga, koj vu ovu školu oće vitezli i zvrho toga mora predi ispita položiti. No, naš knezič, koj je tuluku puntarije delal je na ovim ispitu prepal i tak su ga ne šteli vu školu zeti. Veliju, da je postam jako žalosten.

Englezki kraljski parov put u Indiji. Englezki kralj i kraljica su novem-oer 11-ga dana pred poldan ob 10 vuri na Viktoria stacion isli, da se na cugu u Portsmouth putuvaju. Kraljski par se sedne ovdje na ladju i otdje vu Indiju.

Veliki dar. Carnegie Andrew glasoviti jako bogati amerikanc, je u minučem sobotu dvajstroet milijun dollar gotove peneze daroval na kulturni cil Bože moj, zakaj mi neimamo takovoga bogatoga človeka u Medjumurju, ki bi nam ne milijune, nego barem jezerke daroval na škole, za naše diće, za puka?

Samoubojni leidinant. Iz Zittau javiju, da su tamo Linsingen leidnanta u njegvi sobi na urtvoma našli. Leidinant je iz revolvera u usta se strelil i odmah umrl. Zrok je nepoznat.

Skupa u smrt. Dresl Matjaš sedemnašti godišnji veršescki mešter je tekućeg meseca 11-ga dana na smrt strelil još niti ne petnajst godišnju Laslo Mariška šveljarcu u jedni veršescki krčmi, i onda je na sebe strelil. Ob-dva su umrli. Jednoga lista su nazaj ostavili, u kojem to pišeju, da su jednoglasno isli u smrt.

Jedna občina vu plamnu. Vu Mojgoroš (Salmarvareggija) občini je vu prošim dneve veliki ogejn pustošil. Cucuras Togyer mojgoroški stanovnik je iz zlovolja Alek Janoška hižu vzugal. Ogejn se je na hitroma rezširil, tak, da za kratko vrėme je pol občina vu plamnu stala. Jako čudaj poknetvo i više domace živine su se vu ognju unistile. Mag rea su vlovili, i njega vu satmarski rešt odednati.

U Dunaj je skočil. November 11 ga dana vu noći Sabó Ferenc noćni vhtar je vu Budapeštu na željeznim mostu spazil, da jeden muz vu Dunaj skoči. Za pomoć je kričal, na kaj je sit života pjeha-jućim glasom odgovoril: Naj se ne trudiju, samo nek me pustiju umreći! S tēm je sit života i pod vodu došel. Tko je bil ov nesretni človek, to neznaju.

Pěsjikorbač. Vu bečkim saboru su oblegati, naši dragi šogori hajd vu velikim veselju. Nje brčdas ne tra dragoća, jer jeden drugoga tak rad ama, da mesto kšuvanja s pěsjikorbačom se pozdraviju. November 10-ga dana je reloviti sednica bila vu bečkim saboru, vu Reichsratu. Na on dan su gospoda oblegati ne samo s rečmi, nego i s korbačom delali. Malik zvani Schönerer partski oblegat je s jednim pěsjikorbačom tak na obraz vudril dvakrat Hummer nemški radikalškomm zastupniku, da je ov šogor debele čurke nesel na obrazu dimo. Velika halabuka i burma je nastala vu saboru. Predsjednikvo

je sednico držalo, i ovdje su ustanovili, da nek ovi dva izvrsni muži zahvaliju iz njive mandatume. Hummer je već to svršil, Malik još ne No, to je istina, da je jedna selska krčma pošteneša, kak bečki sabor.

Zgoreta fabrika. November 10-ga dana je vu Keckemétu jedna šibicalfabrika na celoma zgorela. Kvar je jako velik. Vatro-gasci su komaj mogli ognja gasiti, celo noć je gorelo, i samo vu jutro ob 6 vuri je moguće bilo ognja lokalizerati. Fabrika se je sažno pred dvė godine ustanovila s stoejer kurun temeljkapitalom.

Ministarpredsjednik pred kraljom. Grof Khuen-Hédervary Karolj magjarski ministarpredsjednik je tekućeg meseca 11-ga dana vu Schönbrunnu pred kraljom na izpitivanju bil. Kralj se je jako raduval, da je vu političnim stališu mir nastal. Hédervary je on dan posle podne ob pol peti vuri iz Beča na Hédervar putoval.

Strajk u preparandiji. Poleg Vołosca u catuanski preparandiji su dijaki u strajk stupili. To hoćeju, da se škola vu jedni vokši varaš premješti.

Samoubojni honvédhusar. Sutorovic Rokuš, od jednoga sabadkaškoga dobro stoečega gazda sin je samoubojnik postal. Oktobar 1-ga dana je nutarukoval k 4 honvédhusarregement 16. kompaniji, ali nikak je ne mogel prevesti se k soldačiji. Višekrat je svojim pajdasom povedal, da ali bude skočil, ali pak samoubojnik postal, jer njemu se nikak ne vidi soldačko življenje. U minučem pondelek je urlauba dobit, do tork jutra, da pogledne svojega oca, koj je betežno ležal vu Sabadka varašu. Ali to je samo izlika bila od njega. Odvečer je k roditelji išel, za ran se je gori stal, od svakoga se je sprical, i povedal je, da ide nazaj vu kasarnu. Je i polazil, nego nje ta išel, pri roditelji hazi nekak je gori vušel na najže, i tam se je na jedno vože obesil. Gđa su ga spazili, već je husar mrtev bil.

Kolera. Vu Babodrog varmegiji je kolera nastala. Vu tri obćmah su se osem boleštni pojavili. I vu Nagykikindi je kolera, ovdje su sve škole zaprlj.

Veliki viher. Vu Slezvig Hoistemu je strahoviti veliki viher trajal, koj je više milijun marka kvara zrokuval. U vodu vtoplene marhe čena je jeden milijun marka. Više vlastelini su svega zgubili.

Atentat proti vlaku. Na kolozvarbrašoškim željeznički liniji tekućeg meseca 7-ga dana na Kolozkarannu, a 8-ga dana pako blizo Geres staciona nepoznati činaci na stropojneca čuga su štrėlali. Od nestere vaggone obloke su potri, ali vu človečjem životu je kvar ne bil žandarstvo je izragtu podiglo.

Zgazil ga je brzovlak. Vu Budapeštu na izhodskim kolodvoru november 4-ga odvečer je 3 brojni bečki brzovlak na smrt zgazil Nagj Istvan grijača. Nagj je ran onda iz lokomotiva doli skočil na susedne šine, i tak je pod stropojneca brzovlaka kotače došel.

Papier à Cigarettes

ABADIE

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m-cent.	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	22 20 —
Rozs	Hrż	17 20 —
Árpa	Ječmen	17 00 —
Zab	Zob	18 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	17 40 —
Fehér bab új	Grah beli	26 00 —
Sárga bab	» žuti	25 00 —
Vegyes bab	» změšan	24 00 —
Kendermag	Konopljenoseme	25 00 —
Lenmag	Len	30 00 —
Tökmag	Košéice	30 00 —
Bükköny	Grahorka	17 00 —

STOCK-COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
Barcola.

COGNAC-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

„Kulatár“

szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó kiállítása

Budapest, VIII., Köztemető-út 4 szám.

Telefon 91-76. Iroda.

BLUM LAJOS sírkövtárban.

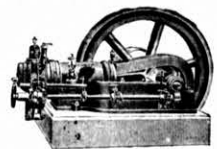

NYERSOLAJ SZIVOGAZ DIESEL BENZIN

MOTOROK

ÉS LOKOMOBILOK

GYORS SZÁLLÍTÁS
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
MESSZEMÉNO JÓTÁLLÁS

DREZDAI MOTORGYÁR RESZV.-TÁRS.
- Németország legrégebbi, legnagyobb motorgyára. -

JEZÉRKÉPVISELŐ:

GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., DOHANY-UTCA 4. (Iktomány-u. sarkán)

Üzletmagnagyobbítás miatt egy

portál napellenzővel, teljes hővezéssel és villanyberendezéssel,

minden elfogadható áron eladó.

Kelemen Béla
férfi- és nőidivatárúháza Csáktornya.

Az előhaladott idény miatt

ajánlom dúsan felszerelt raktáromat női konfektióban, a legújabb, sikkés kivitelben. Homes poncs és angol double modellek. Gyermekek felöltők és kabátok 10 koronától feljebb. Nagy választékban kész férfiföltönyök, felöltők, raglanok, körgallérok, gyermekruhák, a legújabb divat szerint igen szolid kivitelben. - Városi bundák, kocsibundák, prémkabátok kitűnő olesó minőségben.

! Nincs vételkényszer !

Aki jól és olesón akar vásárolni - győződjek meg személyesen.

Koloman A. Sparing.
Varaždin, Ferenc József-ter.

Brüssel & Buenos Aires 1910: 3 Grand-Preis

— Az eredeti Wolf szerkesztésű —

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szepelmentes szabatosági vezényművel, 10-200 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválósguk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzem részére

a legelőnyösebb erőforrást képezik.

MAGDEBURG-BUCKAU
budapesti képviselősege: **BOROS ARTUR** okl. gépészmérnök
Rottenhill u. 33.

R. WOLF

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét, a VIII., József-körút 28. (Berkocsis-utca sarkán), valamint IV. ker. Ferenciek-tere I. sz. (Királyi bérpalota) uonnan alakított helyiségében rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll.

Teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk,
-- minden darab jótállás mellett adatik el. --

CERES-DÍJ-KIÍRÁS

693 1-1

K 30.000.-

Közkívánatra a végső határnap a pályázatok beküldésére vonatkozólag december hó 1-éig meghosszabbított!

Természetesen jogában áll mindazon igentisztelt vevőknek, aki már egyszer pályázatát beterveztette, a meghosszabbított határidőig újabb szalagokat beküldeni, amelynek minden 5 darabjért egy újabb sorsjegyszámot kap.

Eladó idei terméséből, 1000 hectoliter

fajbor.

Pincéimben megízlelhetők.

Páslek I. Lajos

nagytermelő Zalaegerszeg.

!! Bútorvásárlók figyelmébe !!

Ha jó, olcsó bútort akar vásárolni forduljon bizalommal

HIRSCHL ÁRMİN

kárpitos és diszítő bútorraktarába

Varaždin, Sétány-útca 2.

a hol a legolcsóbb árban szép és jó haló-, ebédlő- és szalonberendezéseket kaphat. Ugyanott mindenféle diván a legolcsóbbtól a legfinomabbig jutányos árban kapható - javítások is elfogadtnak.

Butorraktárom szíves megtekintését kérem!
Vásárlási kényszer kizárva!

Csak Animo pezsgőt igyunk.

Kellemes üdítő ital!
Hazai gyártmány!

1 him és 1 nőstény 5 hónap és hosszú szőrű

német-vízsla

jutányos árban eladó

Wirth László tanítónál, Bottornya.

KÖHÖGÉS

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-fele

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sokhaszon-talan utánzata van

1 doboz ára 60 fillér! :: Mindenütt kapható!
Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Vételre kerestetik

nagyobb mennyiségű

Bányafa (Grubenholtz)

jegenye, luc vagy erdei fenyő (Tanne, Fichte Föhre) 15-24 cm. vastagságban 8 méter hosszúságig, továbbá

Gyertyánfa (Weissbuche)

1 méter hosszú és 25 cm-től kezdődő vastagságban.

Ajánlatok: (ab feladóállomás waggonjába)

S. M. Rübner Holzgrosshandlung

Wien, II. 2. Kaiser Josephstrasse 39.

(Német nyelvű levelezés kéreltik.)

Házeladás.

Szoecsics Mihály és nejeének csáktornyai háza

1911. november hó 23-án

10g bíról árverésen eladatul. — Az árverés a helybeli kir. járásbírószűg telekkönyvi irodájában tartatik meg és pontosan délelött 9 órakor kezdődik. — Az épületek egy része 2. másik része pedig még 7 éven át adómentes.

Bővebb tájékoztatást nyújt az árverési hirdetésny és

Dr. Hidvégi Miksa

ügyvéd.

Csáktornya, 1911. november 19.